

EXPUNERE DE MOTIVE

Acest proiect de lege urmărește asigurarea conformității legislației naționale privind conducerea administrativă a persoanei la sediul poliției sau jandarmeriei, cu tratatele internaționale în materia drepturilor omului.

Articolul 2 al Protocolului Adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva Torturii (OPCAT), pe care România l-a ratificat în aprilie 2009 stipulează că „privarea de libertate înseamnă orice formă de detenție sau închisoare ori plasarea unei persoane într-un loc public sau privat de reținere pe care nu îl poate părăsi după voia sa, prin ordinul oricărei autorități judiciare, administrative sau de altă natură”.

În sensul protocolului invocat mai sus precum și în accepțiunea Convenției Europene a Drepturilor Omului (denumită în continuare ”Convenția”) conducerea administrativă a persoanei la sediul poliției este o formă de privare de libertate.

De la ratificarea tratatului de aderare a României la Convenție până în 2011 inclusiv, au existat 64 de hotărâri prin care s-a constatat încălcarea de către statul român a art. 5 din Convenție. De altfel, recent, România a fost condamnată din nou pentru încălcarea art. 5 din Convenție (cauza Creangă contra România).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (denumită în continuare ”Curtea”) nu a negat niciodată dreptul statelor de a aduce anumite restrângeri libertății de mișcare a persoanelor. Restrângerea acestui drept trebuie să se facă însă cu respectarea condițiilor impuse de art. 5 din Convenție și a art. 2 din Protocolul nr. 4 la Convenție.

Nerespectarea condițiilor de previzibilitate și accesibilitate a legilor din dreptul intern al statelor, prin care se aduc restrângeri drepturilor protejate de Convenție a fost în mod constant sancționată de Curte.

Potrivit jurisprudenței Curții previzibilitatea unei legi presupune atât enunțarea acesteia în termeni suficient de clari pentru ca orice persoană să poată anticipa situațiile care intră sub incidența acelei legi, precum și obligativitatea cuprinderii în dispozițiile acesteia a unor garanții contra arbitrarului, în vederea asigurării unui nivel înalt de securitate juridică.

În acest sens, Curtea, în cauza Timurtaş c. Turciei a statuat obligația statelor de a consemna în registre speciale, detaliate, orice privare de libertate a unei persoane, în scopul creării cadrului adecvat pentru verificarea legalității acesteia.

În cauza Vasileva c. Danemarcei, Curtea a considerat că reținerea unei persoane pe timp de 13 ore pe motiv că nu și-a divulgat identitatea reprezintă un

abuz, privarea de libertate fiind prea lungă prin raportare la obligația civilă pe care o avea reclamanta.

Art. 5 paragrafele 4 și 5 din Convenție prevăd două drepturi fundamentale pe care le are persoana privată de libertate: dreptul la un recurs în fața unui tribunal și dreptul la reparații.

Legea nr. 218/2002, Legea nr. 550/2004 și Legea nr. 155/2010 nu răspund la acest moment exigențelor anterior menționate, motiv pentru care propunem modificarea și completarea actelor normative respective.

Conform unor documentări realizate de organizații neguvernamentale specializate pe domeniul justiției și drepturilor omului, cu privire la reglementările similare aplicabile în alte state ale Uniunii Europene și a consultărilor cu specialiști în dreptul penal, am ajuns la concluzia că legislația actuală din România cuprinde anumite vulnerabilități care lasă posibilitatea unor abuzuri. Sunt reținute în acest sens: numărul ridicat de situații în care polițistul are libertatea de a conduce o persoană la secție, durata de timp ridicată pe care poate fi dispusă măsura și lipsa unor garanții procedurale cu privire la drepturile persoanei.

Aceste vulnerabilități creează premisele realizării unor abuzuri grave. Astfel, cu sau fără violență, dar de cele mai multe ori cu exces de zel, polițiștii sau jandarmii aduc la secție persoane sub pretextul identificării.

Același pretext, favorizat în lege de o banală virgulă, permite organelor de ordine să rețină cetățeanul spre identificare în secția de poliție, până la 24 de ore, deși de cele mai multe ori ar fi suficient să-l legitimeze pe stradă.

Peste 68.000 de astfel cazuri au fost înregistrate numai în 2010 în toată țara.

În consecință, considerăm necesară modificarea Legii 218/2002, Legii 550/2004 și Legii 155/2010 în sensul limitării numărului de situații în care organele investite cu autoritatea publică au dreptul să conducă o persoană la sediu, a fixării unei durate maxime rezonabile a măsurii precum și instituirea în sarcina polițistului sau jandarmului a unor obligații de natură să asigure un minim de protecție pentru persoana împotriva căreia s-a dispus măsura administrativă a conducerii la sediul poliției sau jandarmeriei .

Față de cele prezentate, vă supunem aprobării *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, Legii nr. 550 din 2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române și Legii nr. 155/2010 Legea Poliției Locale*

**În numele inițiatorilor,
Deputat Alina GORGHIU**

